No. 267. 1838.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 10 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Parijs. — Het belgisch ministerieel blad *L'Indépendant* kondigt aan, dat de benoeming der belgische gezant op sardinischen hof, [illegible] uitgesteld of eenige andere plegtigheid zal plaats hebben. De [illegible] verschillende redenen, even als na een administratief van zeven dagen, worden [illegible].

Het budget van uitgaven voor 1839 is aan de leden der belgische kamers in middels reeds rondgedeeld. De gevraagde kredieten belopen 84,379,879 69 fr., als, onder anderen, voor het: budget van justitie 5,447,627 fr.; - buitenlandsche zaken 647,000 fr.; - marine 659,278 fr.; - binnenlandsche zaken 10,814,648 46 fr.; - oorlog: gewoon 25,000,000 fr.; buitengewoon 13,100,010 fr.; te zamen 38,100,000 fr.; - publieke schuld, gewoon 11,716,000 06 fr. buitengewoon 452,000; te zamen 12,168,600,06 fr.; - dotatien 3,505,687,95 fr.; non-valeurs en restitutien 1,264,000 fr.

— Bij aan te doene keus voor het lidmaatschap van den senaat, door het district Luik, is de heer *van der Straaten de Ponthoz* met 207 stemmen van de 214 kiezers, die slechts opgekomen waren, gekozen gewonden.

— De belgische gezant te Weenen, *O'Sullivan*, is met verlof te Brussel gekomen; gedurende zijn afwezen neemt de baron *van der Straaten de Ponthoz* zijne functien waar.

— De betrekking van secretaris der fransche legatie te Brussel zal door het vertrek van den markies *van Bassano*, door den graaf *d'Ornonville* vervuld worden; terwijl als geattacheerde aan de legatie de heer *de Marcuil* sedert eenige dagen te Brussel is gekomen.

— De engelsche vice-admiraal sir *E. Codrington* is, laatst van Akou komende, gisteren te Brussel gearriveerd.

— Heden (9 *November*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101 ¼; O. Metall. 102 ¾; 8p. *Guubbard* 30¾; Perpet. 30¾, ⅜; N. Leening 44⅝, ⅝; Certs 30⅝, ½; Uitgest. 15; Nap. rente 93¾; Amst. 98; Rom. L. 1852, 101½; Id. te Antw. 96¾, Bruc. 86½, ¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den November.

Het *Journal de Paris* meldt heden van de Spaansche grenzen:

» Het leger van don *Carlos* is den 24sten, vadat *Cordova* te Vittoria was aangekomen, gedeeltelijk naar Salvatierra, gedeeltelijk naar Legara teruggetrokken.

» Den 27sten heeft *Cordova* het eerste korps aangevallen en geslagen, en is bij dezen tot in Salvatierra doorgedrongen; toen echter den volgenden dag de hoofdmagt der karlisten in aantogt was, is hij naar Vittoria teruggekeerd, door den vijand vervolgd wordende, doch zonder eenig belangrijk verlies te lijden. Het schijnt dat een eskadron zijner kavallerie van den weg is geraakt en afgesneden; de karlisten hiervan gebruik makende, hebben verspreid dat zij eene aanzienlijk voordeel behaalden, doch hun verlies is werkelijk grooter geweest dan dat der christinos.

» Het tweede regiment der garde en een regiment kavalerie zijn naar het leger vertrokken. Het korps Andalusiers, dat zich naar Aragon begeeft, is den 26sten de provincie Cuenca gepasseerd."

De berigten uit Barcelona van de grenzen bevestigen, dat de troepen der koningin te Durango eene nederlaag hebben geleden. Volgens de bulletins der karlisten was hun verlies aan gesneuvelden en gevangenen vrij aanzienlijk.

— De Engelsche en Spaansche gezanten hebben dezer dagen onderscheidene conferentien met den minister van buitenlandsche zaken gehad. De onafhankelijke dagbladen meenen nog, dat het Engelsch bestuur herhaalde reizen op eene meer getrouwe naleving van het Viervondig Verbond heeft aangedrongen, en zij verbeelden zich, dat het gouvernement aan die vertoogen gehoor gegeven, een schrijven beveligt aan de grenzen heeft gezonden. Intusschen schrijft men van de grenzen, dat don *Carlos* nog dagelijks, zoo uit Frankrijk, als langs den Rijnkant, eenen ruimen toevoer van wapenen en krijgsbehoeften bekomt, en daardoor thans in staat is den generaal *Cordova* een welgeoefend leger tegen te stellen.

— Volgens andere berigten uit Algiers deden de Hadjoutes, eene der talrijkste en oorlogzuchtigste Arabische volkstammen, den 20sten der vorige maand eenen aanval op de legerplaats van Boufarick, op weinige uren afstands van Algiers gelegen. De beweging, door de tegenwoordigheid van den maarschalk *Clausel* aangemoedigd, verdedigde zich echter dapper; deed eenen uitval en vervolgde den vijand tot in de bergachtige streken, waar hij eene veilige schuilplaats vond.

Duinkerken, een aantal dooden gekwetsten [illegible] Arrondissement [illegible] Bergues, [illegible] Hazebrouck, [illegible] Dunkerken [illegible] [illegible] opgenomen.

Te Auxerre, departement du côte d'Or, heeft men onlangs eene zakerne gemaakt ontdekt, waarin eenige onder officieren der bezetting hadden deelgenomen.

— In het departement der Hautes Pyrenées, inzonderheid te Tarbes en Bagnères, heeft men den 29sten october vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld. De geleden schade moet echter onbeduidend zijn.

— Heden (5 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 108,50; op tijd 108,80; 3 pCt. kont. 81,20; op tijd 81,35; Nap. rent. kont. 99,45; op tijd 99,50; Sp. *Guabbard* 35¼; Perpet. 35 ⅜; 3 pCt. 21¾; Cortes 35½; Id. Coup. 20; Uitgest. 14⅞; Nieuwe Leening 43.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den November.

Door Z. M. zijn, in afwachting van den uitslag van nader te dien aanzien te doene onderzoekingen en te nemen proeven, en bij wijziging van Hoogstdezelfs besluit van den 29sten September 1825, N°. 71, eenige voorloopige bepalingen vastgesteld opzigtens den aanslag der branderijen, waarin de grondstof bestaat uit aardappelen, vermengd met eene geringe hoeveelheid meêl van granen.

— In de *Utrechtsche Courant* van heden leest men het volgende:

» Uit 's Gravenhage schrijft men dat den 6den Nov. Z. M. de Prinses in zeilen zijne terugkomst rusteloos bezig, om alle die zaken te onderzoeken en af te doen, welke noodzakelijk gedurende 's Prinsen afwezigheid buiten 's lands, onafgedaan moesten blijven liggen. Onder de verschillende zaken, waarmede Z. K. H. zich thans bezig houdt, bevindt zich ook het onderzoek over het al of niet herstel der Militaire Akademie, zoo als die te Breda bestaan heeft, of wel het herstel met eenige wijzigingen en de vereeniging met het institunt te Medemblik. Men meent, dat er voor het laatste veel kans is, wijl Z. M. zich ook zoude uitgelaten hebben, als of bij die inéenssmelting eene niet onaanzienlijke bezuiniging kon betracht worden. — Volgens sommigen, zouden zelfs eenige officieren, die aan de militaire scholen te Delft, Breda en Medemblik zijn geplaatst, in de residentie worden gewacht, om gezamenlijk daartoe een plan te vormen, dat aan Z. M. zou kunnen worden aangeboden."

— Laatstleden vrijdag is Z. K. H. prins *Albert* van Pruissen en gevolg, aan boord van het stoomjagt *Prinses Marianne*, te Middelburg gearriveerd, en, na bij dezelfs aankomst door de militaire en burgerlijke autoriteiten te zijn verwelkomd, in *het Nieuw Heeren Logement van Oranje* afgestapt. Z. K. H. heeft vervolgens bij Z. Exc. den luitenant-generaal *de Kock* gedineerd.

— Zr. Ms. stoomboot *Suriname*, kommandant *Coertsen*, laatstleden donderdag van de Schelde ter reede van Vlissingen gekomen, is den volgenden dag binnen de dokhaven gebragt. Den 6den was eveneens nog van de Schelde, door Zr. Ms. stoomschip *Surinaame* gesleept, ter reede van Vlissingen gekomen Zr. Ms. korvet *Proserpina*, kommandant *H. W. van Maren*.

— Gisteren moesten van Vlissingen wederom 9 belgische douanieurs vertrekken, om bij het korps van *Cleerens* te worden gevoegd.

— Het schip *John and Mary*, kapit. *M. Liddle*, van Newcastle naar Delfshaven bestemd, den 21sten October te Helvoetsluis binnengekomen, is den 29sten daaraanvolgende, des avonds, terwijl het grootste gedeelte der lading nog in het schip was, in brand geraakt en in zee vadem water gezonken.

— Aan het strand bij Sheerness heeft men dezer dagen een zeevarken gevonden van de buitengewone grootte van zeventien voet; dit dier schijnt een aal te hebben willen doorslikken, doch [illegible] zijnen staart in een der neusgaten van het zeevarken [illegible] ken, ten gevolge waarvan het meest stikker. De aal werd nog levend gevonden.

— Nopens het plan voor eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem vernoemt men thans, dat de heer ingenieur *Brade* daartoe de noodige concessie van Z. M. zoude bekomen hebben.

— Uit Harderwijk meldt men van den 7den, dat den 10 dezer van daar wederom naar Hellevoetsluis zal vertrekken een detachement, sterk 100 manschappen, onder bevel van den luitenant-kolonel van het O. I. leger *Ruschkamp*, benevens de twee luitenants *Logeman* en *Zerben* en den officier van gezondheid 1ste klasse *van der Linde*, om van daar met het transportschip naar Java overgevoerd te worden.

— De adjudant-generaal van Keizers van Rusland, graaf [illegible] is den 3den dezer, langs Keulen, alhier uit Frankfort komende, [illegible] gearriveerd. De geruchten die betrekkelijk den [illegible] komst hier te lande, geloopen hebben, blijken dus geheel ongegrond te zijn geweest.

— Men vernoemt, dat in de kolonien van weldadigheid in Augustus j'l. is geweven 6,657,50 el, en dat gedurende de acht eerste maanden van dit jaar in het geheel was geweven 51,964 el. In September zou men zien aan begin te maken met te Ommerschans en in de gewone kolonien van eigen geteeld vlas te doen spinnen. De opbrengst van de zomergarst is in dit jaar geweest 556 mud van 22 bunders land, en dus ruim 25 mud van het bunder. De oogst was op ieder stuk gronds zeer onderscheiden, en liep van 11 tot 52 mud van het bunder toe, ter oorzake van het nog aanhoudend groot verschil in de vruchtbaarheid van den grond, en den meerderen of minderen invloed van de droogte op denzelven. 35 mud van het bunder voor een goed gewas van zomer-garst, op behoorlijk ontgonnen middelmatigen zandgrond, heeft de oogst van dit jaar daarvan bedragen. De opbrengst van dat gewas is, in de laatste vijf jaren, geweest als volgt:

In 1831 van	7,66	bunder	180	mud of	23,50	van het bunder.		
» 1832 »	20,72	»	351	» »	17,00	» » »		
» 1833 »	23,33	»	724	» »	31,00	» » »		
» 1834 »	23,04	»	452	» »	19,60	» » »		
» 1835 »	22,15	»	556	» »	25,11	» » »		

Weshalve alleen het veel vruchtbaarder jaar 1833 den oogst van dit jaar hierin overtreffen heeft.

— Aan de anonyme maatschappij van Amsterdamsche, Badensche en Straatsburgsche kantoren, welke zich in Duitschland heeft gevormd tot het aanleggen van een verbindings-kanaal tusschen den Donau en den Rijn, is dezer dagen van wege Wurtemberg en het grootshertogdom Baden de gevraagde concessie verleend, zoodat, dadr ook de benoodigde gelden thans zijn bijeengebragt, de werkzaamheden spoedig eenen aanvang zullen nemen. Intusschen vernoemt men, dat de eerste ontwerpen, de baron *Fischer de Vendelstein*, te Marseille onlangs aan de cholera is overleden.

— Niet ver van Keswick in Engeland heeft men onlangs eene bijenkorf aangetroffen, die 100 ponden woog. De bijen waren slechts 60 dagen werkzaam geweest.

— In het graafschap Anglesea heeft men eene rijke kopermijn ontdekt. Op verscheiden plaatsen is het metaal volkomen onvermengd, en zuiverder dan de koperen muntstukken van het jaar 1799.

Naar wij vernemen stelt de met roem bekende guitarist, de heer *Zani di Ferranti*, die onlangs zijn talent te 's Hage en te Amsterdam met den meesten bijval heeft doen hooren, zich voor, om op zijne terugreize, welke tegen het laatste dezer maand zou plaats hebben, ook in onze stad een concert te geven, en alzoo de liefhebbers der toonkunst in onze stad en der omstreken in de gelegenheid te stellen, zich op zijn uitmuntend spel te vergasten.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den November.

De berigten heden van de grenzen ontvangen, komen alle daarin overeen, dat het leger der Koningin, op den 27sten en 28sten der vorige maand, eene vrij gevaarlijke nederlaag heeft geleden. Men wil dat de generaal *Cordova* de onvoorzigtigheid had, van met een korps, dat ten hoogste 12000 man sterk was, eene kolonne karlisten van Vittoria tot voorbij Salvatierra te vervolgen. Het gelukte hem die plaats te bezetten; doch de vijand versterking bekomen hebbende, was hij genoodzaakt dezelve weder te ontruimen en in den nacht naar Vittoria terug te trekken, bij welke gelegenheid hij onder de hoofdmagt der karlisten moet vervallen zijn, en slechts met moeite zijne bestemming heeft bereikt. Volgens de bulletins der karlisten werden er omtrent drie duizend christinos buiten gevecht gesteld en een vrij aanzienlijk getal krijgsgevangen gemaakt. De *Gazette de France* voegt er bij, dat zij al hun geschut en eene menigte van wapenen hebben achtergelaten. — Men wacht intusschen nadere meer officiele berigten. — Van het gevecht bij Durango wordt geene melding gemaakt.

Het bevestigt zich mede, dat het spaansche stoomschip *la Reyna Gubernadora*, een Hamburgsch vaartuig heeft genomen, dat 125 stukken geschut, eenige duizende geweren en andere krijgsvoorraad aan boord had.

De generaal *Mina* heeft den 25sten october het bestuur over de provincie Katalonien aanvaard, bij die gelegenheid de nationale garde van Barcelona in oogenschouw genomen, en eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij de ingezetenen van Katalonien tot eendracht vermant, om den gemeenen vijand het hoofd te bieden, terwijl de vertegenwoordigers der natie zich met de regeling der gemeene instellingen zullen bezig houden.

Van der grenzen van Katalonien schrijft men dat *Gomez* aan het hoofd der karlistische bende die hij aanvoert, in den omtrek van Manresa een belangrijk voordeel zou hebben behaald. De christinos, met den gouverneur van Vich aan het hoofd, werden geheel geslagen.

— De *Gazette de France* is gisteren in beslag genomen; zij wordt beschuldigd van bij een harer artikelen de hoop te hebben uitgedrukt, dat het oude stamhuis mogt worden hersteld, hetgeen bij de jongst uitgevaardigde wet op de drukpers, tot misdrijf is verklaard.

— Heden (6 *November*) waren genoteerd: 5 pct. kour. 108,80; op tijd 108,80; 5 pct. kont. 81,15; op tijd 81,35; Nap. rente 99,30; op tijd 99,40; Spanje, *Guebhard*. 35; Perpet. 35¼; Id. 3 pct. 21¾; Cortes 33½; Uitgest. 14½; Nieuwe Leening 42⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6 November.

Tijdens het jongste verblijf des Keizers van Rusland te Warschau, heeft Zijne Majesteit verscheiden grondbezitters uwer verdienstelijke en zich bijzonder onderscheiden hebbende personen, ten eeuwigen dage als eigendom geschonken; onder deze personen telt men de generaals *Rüdiger*, *Geismar*, graaf *Nostitz*, de militaire gouverneur van Warschau, generaal *Pandurhoff*, enz.

De naar Petersburg terugkeerende Keizerin van Rusland is den 20sten oct. met de Grootvorstin *Olga*, te Suwalki aangekomen; de ingezetenen hadden de stad verlicht. Den volgenden dag zette H. M. de reis voort.

— Uit Weenen schrijft men van den 29sten, dat dien middag de doop aan de jonggeborene aartshertogin, in de kapel van den hofburg, was toegedient.

De voor het onderzoek van het nieuwe *constitutie*le gewicht benoemde commissie, heeft in haar verslag aan den hofkrijgsraad met eenparigheid de groote voortreffelijkheid van dit wapen erkend en de algemeene invoering van dit gewicht, *bij het geheele leger* aangeraden. Men verwachtte nu binnen kort de beslissing van regeringswege omtrent deze gewigtige zaak. Men spak voorts, Weenen van nog grootere verminderingen bij het leger.

De cholera begon zich in meerdere streken van Gouvernement Italie te vertoonen.

— Uit *Grätz* wordt gemeld dat de prinses *van Beira* in de derde helft der vorige maand die stad gepasseerd was, volgens sommigen om eene bedevaart naar Marlazell te doen, volgens anderen om een bezoek te Weenen af te leggen.

— De berigten te München uit Griekenland tot den 7den October ontvangen luidden meer bevredigend, met betrekking de in den laatsten tijd te Athene heerschende ongerustheid. Er waren ook onderscheiden verordeningen verschenen, waarbij het lot der vroeger veronachtzaamde strijders uit den vrijheidskamp werd geregeld, en was er voorts door de daarstelling van eenen staatsraad aan de regering meer vastheid gegeven. — Te München wil men thans met genoegzame zekerheid weten, dat Z. M. de koning van Beijeren zijne reeds lange voorgenomen reis naar Griekenland tegen het midden dezer maand zou aanvaarden, de reis over Ancona zegtstreche naar Athene nemen en vervolgens de eilanden, het vaste land en den Peloponnesus bezoeken. De graaf *von Bothmer* en de hofmaarschalk *von Gumppenberg* zouden den koning vergezellen.

Volgens berigten uit Athene van den 11den October, zouden kort aldaar het plan voor de daarstelling eener nationale bank worden uitgegeven. De minister *Tricupis* liet zich aan deze zaak veel gelegen liggen, en zag het programma deswege reeds het licht.

— In berigten uit Konstantinopel tot den 15den October wordt gemeld, dat vorst *Miloesch* zich tot zijnen terugkeer gereed maakte en zijne afscheids-audientien reeds had afgelegd. Aan den vierden pacha van Bosnie was bevel gezonden, bij de komst van vluchtelingen uit Albanie, alle maatregelen tot handhaving van de rust en veiligheid, in verstandhouding met den vorst van Servie te nemen. Vorst *Miloesch* zou voorts van den sultan eenen [illegible] gekregen hebben, waarbij hem vrijheid gegeven wordt bij het uitbreken van onlusten, zonder voorafgaande aanvraag te Konstantinopel, in Bosnie te trekken. Met betrekking Servie zelf, had de sultan hem een hatti-scherif gegeven, die na zijne terugkomst zoo afgekondigd worden, en waarbij 1) die voorregten welke de Servische overeenkomstig de verdragen toekomen, door den sultan bevestigd werd.

Uit Belgrado wordt aan den 22sten dezer gemeld, dat vorst *Miloesch* den 17den werkelijk van Konstantinopel is afgereisd, doordat hem na de afscheidsaudientie, door den groot-vizier een [illegible] ten geschenke gegeven. De vorst werd den 3 of 4 November te Belgrado verwacht.

— In plaats van den laatstelijk afgestorven griekschen patriarch heeft de synodale vergadering den aartsbisschop van Cäsarea tot patriarch te Konstantinopel benoemd.

— Te Weenen waren den 31sten October genoteerd: Metall. 102¼; 4 pCt. 90¾; Bankactien 1579.

ENGELAND.

London, den 7den November.

De *Morning Herald* volgehouden hebbende, dat Frankrijk den onderstand voor don *Carlos* bevorderd had, zoo spreekt de *Courier* zulks tegen, met bijvoeging, dat de Britsche regering dezwege geene klagten vertoog aan Frankrijk ingeleverd heeft, en dat niets de ministers van *Lodewijk Philips* van dubbelhartigheid in de Spaansche zaken schijnt te mogen doen beschuldigen.

— Tijdingen uit Lissabon tot den 25sten deser bevestigen, dat de ministers bij de aanstaande verkiezingen genoegzaam de zege zullen behalen. Men hield het er thans weêr voor, dat het huwelijk van dona *Maria* met den prins *van Saxen-Coburg* zou doorgaan.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gecons. 91⅜ à ½; Nederl. 2½ pCt. 55½ à ¼; ditto 5 pCt. 100⅜ à ½; Spanje (1834), 42⅝ à 43; Portugal 5 pCt. 57⅝ à ⅜; ditto nieuwe 88¾ à 89.

MEENINGEN.

Als wij het *Journal des Débats* (20 Oct.) mogten gelooven, dan staan de zaken in het Oosten op nieuw aan ernstige verwikkelingen bloot gesteld te worden, waartoe de tegenwoordige toestand van den Griekschen staat de aanleidende oorzaak zoude aangegeven hebben. Naar luid toch van dat dagblad, was de verheffing van eenen Beijerschen Prins tot Koning van Griekenland vooral geschied met oogmerk, om niet alleen de verschillende partijschappen, die den jongen staat verdeelden, te vereenigen, en om een nationaal bestuur daar te stellen, maar vooral om den uitsluitenden invloed van eene der beschermende mogendheden boven de andere te keer te gaan. Intusschen was de verheffing van den Graaf van Armansperg, tot *Aarts-Secretaris van Staat*, een man, die door zijnen invloed reeds vroeger twee verdienstelijke Beijersche staatslieden wist ter zijde te doen stellen, de leus geworden van de openbaarmaking van een algemeen misnoegen, 't welk reeds lang had gesmeuld, maar dat nu in vlammen opging. Die stand van zaken was te wijten aan den uitsluitenden Russischen invloed; en de benoeming van een aantal hoofdambtenaren, blijkbaar der Russische meening geenszins vijandig, moest te meer de aandacht der Westelijke mogendheden tot zich te trekken, omdat de strekking der russische denkwijze in strijd is met de begrippen der constitutionele partij, en bovendien benadeelende de regten der overige belanghebbende mogendheden. Daarom hebben ook deze gemeend tegen die benoeming te moeten protesteren. De terugroeping van den heer Dawkins en zijne vervanging door den Kapitein Irons geven aanleiding aan dit blad, om daaruit op te maken, dat Engeland geenszins tevreden is over de diplomatische handelingen zijns gezants, en besluit, dat het, ten einde den Russischen invloed, als in strijd met de wenschen en behoeften der Grieksche Natie, te fnuiken, veeleer den jeugdigen staat moest vergrooten en versterken, dan denzelven uitsluitend over te laten aan den leidband, waarin de Russische staatkunde haar tracht gewikkeld te houden. — Wat hier ook van wezen moge, het valt wel niet te ontkennen, dat Rusland gaarne veel zal inspannen, om op het koningrijk Griekenland dienzelfden zedelijken invloed uit te oefenen, welken hetzelve zoude uitgeoefend hebben, indien de jeugdige staat, naar een vroeger plan, in afzonderlijke vorstendommen ware gesplitst geworden. De ligging van dat kolossale rijk vordert dringend, dat hij bevriendheid vinde bij een volk, 't welk haar de gemeenschap met de Middellandsche zee zoude kunnen bemoeijelijken. Dat Frankrijk, zoo gaarne den constitutioneelen gordel om geheel het Zuidelijk Europa zoude geslagen zien, zoo als het meent dien in wezen te vinden in de vereeniging van het Viervoudig Verbond, ten einde alzoo tot de zoogenaamde beschaving en de zedelijke bevrijding van het menschelijk geslacht des te krachtiger te kunnen werkzaam zijn; zulks laat zich gemakkelijk verklaren; maar het zoude te beslen staan, of bij eene toevallige wending der Grieksche staatkunde, ten voordeele der Constitutionele begrippen, zoo als die in Frankrijk in 1830, en nu nog in Engeland geleeraard en beoefend worden, de botsing niet dra uit naijver zoude ontstaan juist tusschen die partijen, die thans elke gelegenheid te baat namen, om den nog te fatsoeneren staat het geschiktst model ter navolging voor te stellen, aan te prediken, en daarmede de verschte houding ens. te geven. Die armzalige zucht, om altijd aan Anderen het zijne te willen opdringen, behoort onder die heilrijke vruchten der huidige beschaving, die meer verderf dan zegen tot hiertoe heeft aangebragt. Maar de toekomst! o Ja, het zijn kortzichtige menschen, die alleen op het *heden*, en niet op volgende tijden letten; want uit de tegenwoordige wanorde zal eens de orde des te heerlijker te voorschijn komen. Het ongelukkigste echter is, dat wij het goede niet zullen zien, en dat wij in het graf zullen dalen, zeer diep overtuigd te hebben, dat wij aan onze kinderen althans geene slangen voor visschen, geene steenen voor brood zullen gegeven hebben!

Nooit brengen wij onze aandacht tot de Spaansche aangelegenheden terug, of het hart is ontroerd, bij al die treurtooneelen, welke de menschelijke ellende aldaar op de schrikbarendste wijze vertoont; en de wensch dat er toch een einde mogt komen aan al dien jammer, welt ook op in ons hart, zoo als gewisselijk elk natuurgenoot, die prijs stelt op menschengeluk en die hecht aan zedelijkheid en deugd, ook wel zal geuit hebben. Van welke zijde men de zaak ook beschouwt, welke kleur men de beste oordeelt, aan wien men meent het regt toe te moeten kennen, van alle kanten rijst de bede op, dat aan dezen burgerkrijg, zoo als de Engelsche ministers dien verdelgenden oorlog noemen, een einde gemaakt worde. Dan over de vraag *hoe* dat einde moet berekt worden, daarover loopen de gevoelens zeer uiteen; en aan de keuze der middelen kan men de gevoelens erkennen der partij, welke men is toegedaan. Verwonderlijke eenzijdigheid in het willen, verwonderlijker verwijdering der middelen, om tot het doel: het einde van den strijd, te geraken! Konden slechts allen daarin overeenkomen, dat zij eerst vooral onderzochten, waar de waarheid moet gezocht worden, om later tot de keuze der middelen, ten einde den triomf dier waarheid te verzekeren, die dan des te gemakkelijker vallen zoude, over te gaan. Maar de menschen zijn meestal afkeerig, om juist die wegen in te slaan, langs welke zij met zekerheid tot hun doel zullen geraken, en verkiezen boven dezelve veeleer zulke wegen te bewandelen, die meer naar hunnen smaak, en naar hunne inzigten geschikt zijn, dan wel naar het doel waarnaar moet gestreefd worden; eigenbaat, bemoeizucht, dwingelandij, zelfzuchtige aanmatiging van vreemde regten, besturen de menschen in het beoordeelen van het aanhangig twistgeding; en zij zijn doof voor de kreet der orde en van het regt, blind voor het weldadig licht eener gepaste beschaving, en ongevoelig voor het genot eener redelijke maatschappelijke vrijheid, ofschoon zij steeds gewagen van vrijheid, van volksverlichting, van regt en van orde. In het Spaansche vraagstuk ligt meer opgesloten, dan de vraag, wie regt op den troon heeft. Daar is een strijd van meeningen ontstaan, wier incéensmelting niet gemakkelijk zal zijn, omdat elk dier meeningen uit haar verband gerukt is, in een afgetrokken vraagstuk is herschapen geworden, waarvan de oplossing uit bloote theorien en niet door ervaring zich wil overgegeven zien. Kan reden, waarachtige vaderlandsliefde, besef van pligt en zuivere Godsdienstzin zich vereenigen, om als de zeilsteen de onderscheidene metalen aan zich te trekken, dan zoude er kans zijn, dat bij stoffelijke magt zich de onoverwinnelijke zedelijke kracht in voldoende mate vertoonde, om met gelukkigen uitslag de revolutionnaire hydra te vermeesteren, en in de herkrijging der verloren rust, in gelijk met herstel van maatschappelijke orde, te bevestigen en voor lange te verzekeren.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

De fraaiste Brandspuit. — Het *American railroad Journal* bevatte in het jaar 1834 het volgende artikel: » Wij gelooven niet, dat men ergens in de wereld eenen brandspuit aan kan wijzen, welke in schoonheid en pracht met die vergeleken mag worden, welke de *Columbian Company* onlangs voor zich liet vervaardigen. De stelling dezer sierlijke machine is niet alleen zeer goed gemaakt, maar ook de versieringen daaraan zijn even zoo kostbaar als vol smaak. Het snijwerk bestaat uit mahagoni-hout, en de verguldsels, polijstsel en bronzeringen zijn zoo uitstekend, dat men ze voor vast metaal zoude nemen. Het motto der maatschappij: *Actuated by benevolence, impelled by emulation*, is even heerlijk gegraveerd, als werkelijk waar. Om kort te gaan, het geheel is een meesterstuk, en doet deszelfs vervaardigers in elk opzigt even zoo groote eer als den eigenaars, die uit een genootschap jonge lieden bestaan. Het is in den hoogsten graad merkwaardig en geheel eigenaardig, dat de leden der Amerikaansche genootschappen tot blussching van brand, vrijwillig, zonder eenige schadeloosstelling, hulp verleenen. In Londen heeft men eigene besoldigde spuitgasten; in Parijs het militaire korps der sappeurs en pompiers; in de Amerikaansche steden daarentegen zijn de blusschers alle jonge lieden uit alle standen, die tijd, arbeid, gevaar noch geld sparen, om hunne medeburgers bij te staan, en die daarvoor geene vergoeding erlangen, aangezien het kleine gedeelte der taxen, dat zij bekomen, voor niets te rekenen is. Daarbij zijn deze jonge lieden evenwel zeer bedreven, en de ijver, die hen bezielt, mag wel grooter zijn dan die der betaalde buurlingen in andere landen.

De gas-verlichting, een voorbeeld van onmenschelijke minachting van alle uitvindingen. — Een man, die onder de Engelsche schrijvers voor zeer verlicht en van groote geleerdheid en algemeene beschaving doorging, de Heer doctor Watson, drukte zich in het jaar 1811 aldus door hem uitgegevene *Elements of Chemistry* op volgende wijze over de gas-verlichting uit: » Het is zeker waar, dat men het gas daardoor dat men het door kalkwater laat stroomen, veel van deszelfs onaangenamen reuk benemen kan; maar de geheele handeling der gas-verlichting is zoo moeijelijk en kostbaar, dat in weerwil van de waarde, die de verkregene *coaks* en teer bezitten, de meeste wetenschappelijk beschaafde mannen van gevoelen zijn, dat de verlichting met gas slechts als een spel is aan te merken, en het publiek in het algemeen even zoo weinig nut aanbrengen zal, als hun, die zich met dergelijke ondernemingen willen inlaten. Desniettegenstaande is er 24 jaar na deze voorspelling naauwelijks een stadje in Engeland, dat niet door middel van gas verlicht wordt!

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, den 7den November

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Nederland. pCt.			
Werk. Schuld 2½	55⅛	55 9/16	55⅛
dito dito 5	102	102 9/16	102
Uitgestel. dito.			
Kansbill. dito.	24 3/16	24 15/16	24 13/16
Amort. Synd. 4½	95 3/8		
Dito dito 3½	79 1/16		
Schatkistbill. 4			
Hand.-Maats. 4½	117⅜	117⅜	117¾
Nieuwe Dito. 4½			
Frankrijk.			
Inscr. Grootb. 3			
Engeland.			
Dito p. 12 Aug. 3			
Spanje.			
Perp. R. E. Arms. 5	31½	32	31⅞
Dito f 1000. 3	19 3/16	19½	19 5/16
Fransche Uitg.	14 7/16	15	14 7/8
Cert. L. Lond. 5	31⅜		
Dito Coupons.	21½	22	22
Koninkl. Uitg.			
Sp. bij Ardoin 5	46 3/4	46	46
Portugal.			
Obl. te Lond. 5			
Dito dito 3			
Naples.			
Cert. Lond. B. 5			
Rusland.			
Obl. Hope 5	104⅜		

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
pCt.			
Dito 18 2/3 . . 5	105		
Cert. dito 18 1/3 . 5	97		
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig 6	68⅞		
Certific. dito, 6	69⅜		
Polen. A. L. fl 300			
Aand. L. fl. 500			
Pruissen.			
Dito dito R. 50.	104¼		
Neg. L. 1830. 4			
Oostenrijk.			
Aand. L. f 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . . 5	99⅛	99¼	99 3/16
Dito L. gen. . . 5			
Dito 2½			
Obl. Goll. & C. 5			
Dito. 4			
Cert. Stadel. 2½			
Veen. B. act. 3			
N. Veen. Aand.			
Denemarken.			
Leen te Lond. 3			
Brazilien.			
Dito Rotsch. 5	86⅜		
Russ. Fr. Aand. 500 Fr. f			

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam*, van Zondag 8 November, zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werkel. Schuld 2½ pCt. 55 1/16, 5/8, 11/16; 5 pCt. 102; Kansbill. f 25/8, ½, 26 25; Perpet. 31½, ⅜, ½, ⅝, ¾; 3 pCt. 16⅝, Fr. Uitgest. 15⅝, 15; Ardoin à £ 85, 45½, ⅜; dito onbep. 44¼; 2 Columb. £ 100, 2¾; Pruis. Loten f 105⅛, 105.

DIRECTE BELASTINGEN TE BREDA.

Heden is de Staat van de onbetaalde verschenen termijnen op de GROND-, en PERSONELE BELASTING voor het loopend dienstjaar ingezonden, waaraan voorzeker, na omloop der drie eerste dagen, zonder aanzien van persoon, Executie zal worden gegeven. Een ieder, die aan zijne verpligtingen niet beantwoord heeft, make zich ter vermijding van kosten, dien tijd alzoog ten nutte, en deze velen op een der voorschreve middelen gedeeltelijke betalingen gegeven hebben en welligt in het denkbeeld verkeerden, daar mede te kunnen volstaan, worden deze verzocht het verkeerde daarvan in te zien, en te begrijpen, dat dezelve mede op den voorbedoelden Staat gebragt zijn, terwijl overigens, diegenen welk zich bij voortduring, en bietegenstaande de meermalen gedane waarschuwing eene gewoonte maken, van niet dan na omloop van elke *drie* of *zes* maanden te betalen, en alzoo telkens eenige maanden achteraan zijn, almede worden aanzocht, de bepalingen der wet te willen volgen, en telkens voorschoten termijnen aan te zuiveren.

BREDA, den 10den November 1835.

De Ontvanger der Directe Belastingen,

BEKKERS.

BELANGRIJK BERIGT;

Op eene toevallige wijze, is bij den Heere RUYS Medicinae Doctor en Kunstliefhebber van eene Verzameling Olijverw-Schilderijen te *Gemert*, in de Provincie *Noord-Braband*, ontdekt geworden, een zeer uitvoerig Schilderij van GERARD DOUW, zijnde een boomrijk Landschap, eene Avondstond verbeeldende bij Zonnen-ondergang, waarin wordt voorgesteld den H. ANTHONIUS, zittende aan eene tafel bij eene Laare in een boek te schrijven, op het oogenblik dat hem de Duivel eerst in de gedaante van eene bekoorlijke vrouw, en vervolgs op tweederlij verschrikkende monsterachtige wijzen verschijnt, boven den Heiligen zijn hoofd hangt eene brandende lamp, nevens hem eene waterkruik, in denzen boom boven zijne hut hangt eene klok met een vederbaggerd touw.

In het midden van het Schilderij een zeer kostig en uitgebreid verschiet met water, waarin zich het geboomte spiegelt, aan welke oever een eyesaan haar aas zoekt, in waarin twee eenden zwemmen, boven hetzelve eene vlugt vogelen.

Aan de regterzijde van het verschiet, eene uitmuntende ordonnantie geboomte, waarin zich een roehoeder met zijnen hond bevindt, zittende op eenen nedergevallen boom, die zijne aandacht heeft gevestigd op twee geraande honden, waarvan de eene schijnt te luisteren naar eenig geluid.

Het colorist en de krachtige toon die in dit voortreffelijk Schilderij, zoo allergenotigst uitblinken, getuigen van de meesterlijke bekwaamheid van 's mans kunstig penseel en laat niets meer te wenschen voor den Kunstliefhebber over.

Op last van den Heere RUYS voorn.

J. VAN DER HULST,

Ridder van de Militaire Willems-Orde.

*** Bij L. E. BOSCH, te *Utrecht*, is van de pers gekomen, en is door hem bij de voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

I. Raad en Opwekking aan Hervormde Christenen van de verschillende denkwijzen, ter bevordering van eene wenschelijke eensgezindheid. Gr. 8°. . . . . *f* 0,40.

II. P. G. VAN DAM, Muzijk-onderwijzer te Utrecht, Woordenlijst van in de hedendaagsche Muzijk gebezigde uitdrukkingen, 16°. . . . . » 0,30.

III. L. E. BOSCH, Iets over Paus *Adriaan VI*, de afkomst en eene korte Levensschets van dien Utrechtenaar. Ie Gedeelte. 1,—

Strekkende ter wederlegging van het aangevoerde van den Heer Mr. *J. Schellema*, nopens dien Paus en het huis *Brandaa*, in N°. 2 van het Tijdschrift voor geschiedenis, oudheden en statistiek van Utrecht, waartoe het tevens tot eene bijlage kan dienen.

IV. Dr. G. VISSCHER, Hoogleeraar aan de Universiteit te Utrecht. Handleiding tot de algemeene Geschiedenis der Nederlanden, inzonderheid ten gebruike bij Akademische Studiën. Ste Gedeelte. Gr. 8°. . . . . » 3,90.

V. ——— Handleiding tot de Geschiedenis der Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten in de Nederlanden, inzonderheid ten gebruike bij Akademische studiën. Gr. 8°. . . . . à 20 Cent het vel.

VI. ——— Bijdragen tot de Oude Letterkunde der Nederlanden. Gr. 8°. . . . . à 15 Cent het vel.

VII. G. LA MOTHE, Petite Grammaire ou premiers principes de la langue Française. 12°. . . . . » 0,60.

VIII. Exercices Grammaticaux, appliqués aux règles de la Grammaire de G. LA MOTHE. Ouvrage à l'usage des Ecoles des Pays-Bas. 12°. . . . . » 0,25.

IX. G. VAN DER MEULEN, Allereerst Leerboekje der Fransche taal. Eerste Gedeelte. 12°. . . . . » 0,30.

X. ——— Korte Behandeling van het Koorstel. 12°. . . . . » 0,25.

XI. Kort Verslag van het zoo Gerucht makend Gedrag des Afgezetten Predikants H. P. SCHOUTEN, in de Hervormde Gemeenten Doeveren, Genderen en Gansoijen; *door een vriend der waarheid.* . . . . . » 0,25.

*** Bij den Boekhandelaar W. VAN BOEKEREN, te *Groningen*, is uitgegeven, en bij BROESE & COMP., te *Breda*, verkrijgbaar:

ALGEMEENE GRONDBEGINSELEN der AARDRIJKSKUNDE, door *L. A. Schroeder Stuinmetz*, Phil. Theor. Mag., Lit. Hum. et Jur. Utr. Doctor, Praeceptor aan de Latijnsche Scholen te Groningen, 1 deel in 8vo. Prijs *f* 2,90.

Dit voor het verkrijgen eener grondige kennis der geographie uitmuntend geschikt en welingericht werk, is in de volgende Hoofd- en voornaame Onderdeelen verdeeld.

Eerste Gedeelte: De aarde beschouwd als wereldlichaam en in de gevolgen harer betrekking tot andere wereldligchamen. *a.* Beschrijving van den hemel en van het zonnestelsel. *b.* Van de aarde in het bijzonder.

Tweede Gedeelte: De aarde beschouwd in de algemeene eigenschappen van hare natuurlijke gesteldheid. *a.* Natuurlijke gesteldheid der aarde in het algemeen. *b.* Van het land: de vlakten en bergen. *c.* Van het water: de zee en landwateren. *d.* Van den dampkring. *e.* Voortbrengselen: plantenrijk; dierenrijk; delfstoffen. *f.* De mensch.

Derde Gedeelte: De aarde beschouwd in de natuurlijke verhouding van de bijzondere gedeelten harer oppervlakte. *a.* Van de zeeën. *b.* Van het land, of de vijf werelddeelen; ieder beschouwd met betrekking hunner grenzen grootte en verdere algemeene verhoudingen; eilanden; gebergten; vlakten; rivieren; luchtgesteldheid; voortbrengselen; inwoners.

Vierde Gedeelte: De aarde beschouwd in de bijzondere gesteldheid, welke zij ten gevolge van de willekeurige beplantingen en door de werkzame handen der menschen verkregen heeft, bevattende de beschrijving der onderscheiden staten van Europa en der andere werelddeelen.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, niet het licht:

DE MILITAIRE SPECTATOR.

TIJDSCHRIFT voor het NEDERLANDSCHE LEGER.

Vierde Deel, No. 4, October, 1835.

Dit Nommer behelst de volgende stukken: I. SCHETS der voornaamste krijgsgebeurtenissen in Polen, in den jare 1831, Artikel 8. — II. BESCHOUWING der stelling op twee en op drie gelederen bij de infanterie, bewerkt naar aanleiding van een dergelijk onderwerp, behandeld in den *Spectateur Militaire* — III. WAPENRUNDE, verbeterd slaggewerp van *Heurtaloup*. — IV. IETS over de voor- en nadeelen der beide wijzen van de buskruidtooven liggende en zindelings, of staande, in kruidmagazijnen te stapelen. — V. BIJLAGE, houdende behalve de in de afgeloopene maand plaats gehad hebbende benoemingen, overplaatsingen en verandering bij het Leger, het laatstelijk door Z. M. gevonnen besluit, van 8 September, omtrent het bevorderen in het vervolg van 2den luitenants tot kapitein of ritmeester, en omtrent het verheffen van militairen tot den rang van officier; alsmede de voorschriften der Examen's No. 1 en 2.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers